

**MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
w CZĘSTOCHOWIE**

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W CZĘSTOCHOWIE ZA ROK 2018**

Częstochowa, luty 2019 r.

Spis treści

WSTĘP	3
I. STRUKTURA WYDATKÓW ZA 2018 ROK	4
II. DZIAŁANIA Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ	5
III. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB UBOGICH, BEZDOMNYCH I ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	8
IV. DZIAŁANIA ZAPOBIEGAJĄCE ZJAWISKU PRZEMOCY W RODZINIE	11
V. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W CENTRUM POMOCY DZIECKU NIEPEŁNOSPRAWNEMU I JEGO RODZINIE	12
VI. DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I OSÓB STARSZYCH	13
VII. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRACY ŚRODOWISKOWEJ	16
VIII. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POMOCY MATERIALNEJ O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW	17
IX. WYPŁACANIE WYNAGRODZENIA ZA SPRAWOWANIE OPIEKI	17
X. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ	18
XI. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ, WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2019 ROK	21

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane na przestrzeni 2018 roku. Działania Ośrodka nakierowane na wspieranie mieszkańców miasta Częstochowy wiązały się ze szczególną dbałością o jakość świadczonych usług oraz o profesjonalizm pracowników. Rodzina, praca, integracja i partnerstwo to kierunki działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie na rzecz niesienia pomocy i dążenia do poprawy jakości życia mieszkańców Miasta Częstochowy.

Za zadania priorytetowe MOPS w roku sprawozdawczym uznać należy:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych,
- zaspokajanie potrzeb rodzin i osób, które nie mogą ich zaspokoić we własnym zakresie,
- usamodzielnianie klientów pomocy społecznej poprzez aktywizację zawodową i społeczną,
- przeciwdziałanie i niwelowanie skutków negatywnych zjawisk społecznych,
- tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania rodziny,
- umacnianie wśród rodzin postaw aktywności i przedsiębiorczości mających na celu zmianę stylu życia,
- wzmocnienie współpracy z podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej,
- rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej,
- tworzenie osobom niepełnosprawnym warunków umożliwiających samodzielne funkcjonowanie w społeczeństwie.

Poniższe sprawozdanie z działalności Ośrodka przedstawia zakres zrealizowanych w roku 2018 zadań w oparciu m.in. o ustawę o pomocy społecznej, ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawę o systemie oświaty, ustawę o zatrudnieniu socjalnym, ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawę o ochronie zdrowia psychicznego.

Ośrodek skutecznie wykorzystywał środki zewnętrzne do realizacji swoich zadań, w efekcie rozbudowując ofertę wsparcia, wdrażając nowatorskie, zindywidualizowane wsparcie dla mieszkańców, rodzin i społeczności lokalnych. Szczególny wymiar miała również współpraca z organizacjami pozarządowymi, związana z realizacją projektów partnerskich przy wykorzystaniu funduszy unijnych.

W sprawozdaniu wskazano potrzeby w zakresie pomocy społecznej oraz w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej służące poprawie jakości funkcjonowania jednostki w 2019 r.

I. STRUKTURA WYDATKÓW ZA 2018 ROK

Środki finansowe na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie pochodziły z budżetu Miasta Częstochowy, dotacji celowych Wojewody Śląskiego i środków unijnych. W 2018 r. wydatki MOPS wyniosły łącznie 56 711 453 zł.

Dane dotyczące wydatków zrealizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie w 2018 roku

Tabela nr 1

Rozdział	Nazwa zadania	Źródło finansowania	Plan finansowy [zł]	Wydatki [zł]	Wykonanie [%]
85154	obsługa zespołu interdyscyplinarnego	budżet gminy	250 000	247 618	99,05
85156	opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne z budżetu państwa za osoby uprawnione	dotacja celowa	77 174	74 209	96,16
85195	udzielanie świadczeń zdrowotnych dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	dotacja celowa	128 703	118 052	91,72
85202	domy pomocy społecznej	budżet gminy	11 961 300	11 878 022	99,30
85203	Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie	budżet gminy	1 849 688	1 788 102	96,67
85213	opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne z budżetu państwa za osoby uprawnione pobierające zasiłki stałe	dotacja celowa	985 392	984 947	99,95
85214	zasiłki celowe	budżet gminy	2 032 615	1 935 303	95,21
85214	zasiłki okresowe	dotacja celowa	2 298 640	2 297 887	99,97
85216	zasiłki stałe	dotacja celowa	9 236 991	9 223 554	99,85
85219	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	budżet gminy	12 650 804	12 434 204	98,29
85219	dofinansowanie wynagrodzeń MOPS	dotacja celowa	2 333 990	2 333 990	100,00
85219	dodatek po 250 zł dla pracowników socjalnych	dotacja celowa	248 109	243 852	98,28
85219	dofinansowanie wynagrodzeń MOPS wkład własny	budżet gminy	645 525	645 525	100,00
85219	wynagrodzenie dla opiekunów prawnych i koszty obsługi zadania	dotacja celowa	156 496	127 938	81,75
85220	mieszkania chronione	budżet gminy	131 434	96 722	73,59
85230	Pomoc Państwa w zakresie dożywiania	dotacja celowa	1 420 200	1 417 351	99,80
85230	Pomoc Państwa w zakresie dożywiania - wkład własny	budżet gminy	962 674	947 673	98,44
85231	Pomoc cudzoziemcom	dotacja celowa	38 820	38 820	100,00
85295	Prace społecznie użyteczne	budżet gminy	12 960	9 648	74,44
85295	trwałość projektu „Zł@pmy się w sieci - przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Mieście Częstochowa”	budżet gminy	18 997	18 996	100,00
85295	Wypożyczalnia dla osób niepełnosprawnych	budżet gminy	9 000	8 786	97,62
85295	„Wsparcie rodziny - Jasne, że tak” - budżet państwa	budżet państwa	827	819	99,04
85295	„Wsparcie rodziny - Jasne, że tak” - dotacja EFS	środki EFS	8 726	8 703	99,73
85295	„Komplementarni w działaniu” – budżet państwa	budżet państwa	87 845	47 048	53,56
85295	„Komplementarni w działaniu” – dotacja EFS	środki EFS	470 968	252 239	53,56
85295	„Akcja – Aktywizacja” – budżet państwa	budżet państwa	3 983	0	0,00
85295	„Akcja – Aktywizacja” – dotacja EFS	środki EFS	33 857	0	0,00
85295	„Akcja – Aktywizacja”	środki poza budżetem MOPS	0	7 421	0,00
85295	„Częstochowa silna dzielnicami” – budżet państwa	budżet państwa	48 786	24 531	50,28
85295	„Częstochowa silna dzielnicami” – dotacja EFS	środki EFS	414 692	208 426	50,26
85324	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	budżet gminy	647 340	615 094	95,02
85324	koszty obsługi programu „Aktywny Samorząd”	budżet gminy	22 511	22 171	98,49

85415	edukacyjna opieka wychowawcza	dotacja celowa	953 980	707 623	74,18
85415	edukacyjna opieka wychowawcza - wkład własny	budżet gminy	257 470	182 092	70,72
85504	Wspieranie rodziny	budżet gminy	385	384	99,83
85504	Program „Dobry start”	dotacja celowa	127 619	124 330	97,42
85508	rodziny zastępcze - zadanie gminy	budżet gminy	790 000	789 290	99,91
85508	rodziny zastępcze - zadanie powiatu	budżet gminy	4 684 390	4 621 102	98,65
85508	pomoc państwa w wychowywaniu dzieci - dodatek wychowawczy	dotacja celowa	1 776 396	1 761 294	99,15
85510	placówki opiekuńczo-wychowawcze	budżet gminy	399 306	389 509	97,55
85510	pomoc państwa w wychowywaniu dzieci - dodatek do zryczałtowanej kwoty	dotacja celowa	81 125	78 178	96,37
Razem			58 259 718	56 711 453	97,34
w tym:					
budżet gminy			37 326 399	36 630 241	98,13
dotacje celowe			19 863 635	19 532 025	98,33
środki unijne			928 243	469 368	50,57
budżet państwa			141 441	72 398	51,19
środki poza budżetem MOPS			0	7 421	0,00

II. DZIAŁANIA Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Do zadań realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie w zakresie pieczy zastępczej w 2018 r. należało:

- zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom pozbawionym opieki i wychowania ze strony rodziców biologicznych w szczególności poprzez finansowanie pobytu dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej oraz kierowanie dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- zawieranie i realizacja umów z rodzinami zastępczymi zawodowymi i prowadzącymi rodzinny dom dziecka oraz osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich,
- ustalanie u rodziców biologicznych opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
- udział w Zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej odbywających się w Częstochowskim Centrum Wsparcia Rodziny oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta Częstochowy. Ogółem w roku sprawozdawczym uczestniczono w 86 Zespołach,
- uczestnictwo w Zespołach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego przez sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym. W 2018 r. uczestniczono w 5 takich Zespołach,
- współrealizowanie z Urzędem Miasta Częstochowy zapisów zawartych w porozumieniach i umowach z powiatami w sprawie ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. w zakresie kompetencji MOPS realizowano 144 porozumienia oraz 4 umowy,
- występowanie z pozwami o zasądzenie alimentów u rodziców dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji zleconych im zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej m.in. poprzez monitoring realizacji zadania zleconego oraz wizytowanie podmiotów. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 78 monitoringów i 3 wizytacje,
- prowadzenie lokalnej kampanii społecznej pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka we współpracy z Urzędem Miasta Częstochowy oraz Stowarzyszeniem, w ramach powołanego Zarządzeniem Nr 1812/13 Prezydenta Miasta Częstochowy Zespołu działającego na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego w Częstochowie. W ramach kampanii wśród ważniejszych wydarzeń należy wymienić:
 - a) XI Konferencję rodzicielstwa zastępczego „Moje Serce Dało Ci Dom”,
 - b) Częstochowski Tydzień Otwartych Drzwi, podczas którego w dniach od 10 do 16 października 2018 r., poszukiwano kandydatów na rodziców zastępczych. Tydzień Otwartych Drzwi rozpoczął happening z udziałem Prezydenta Miasta Częstochowy pod hasłem „SOS szukamy rodzin zastępczych”.

- Efektom działań w tym zakresie było utworzenie dwóch rodzin zastępczych zawodowych, w tym jednej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego,
- zapewnienie pomocy osobom usamodzielnianym, w szczególności poprzez: udzielanie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, zapewnienie miejsca w mieszkaniu chronionym.

Dane dotyczące pieczy zastępczej

Tabela nr 2

Rodzinną pieczą zastępczą		Liczba
rodziny zastępcze		265
w tym:		
rodziny zastępcze spokrewnione		185
rodziny zastępcze niezawodowe		68
rodziny zastępcze zawodowe		12
dzieci przebywające w rodzinach zastępczych		355
w tym:		
w rodzinach zastępczych spokrewnionych		240
w rodzinach zastępczych niezawodowych		85
w rodzinach zastępczych zawodowych		30
rodzinne domy dziecka		3
dzieci przebywające w rodzinnym domu dziecka		15
Dane dotyczące świadczeń		Liczba decyzji
świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej i w rodzinnym domu dziecka		688
świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka		39
dodatek wychowawczy i dodatek do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego		398
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki		17
świadczenie na utrzymanie lokalu mieszkalnego		58
dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania		19
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu		12
Umieszczenie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych		
Nazwa instytucji	Liczba skierowań	
	wydanych	zrealizowanych
Dom Życia i Nadziei im. bł. E. Bojanowskiego*	10	10
Katolicka Placówka Wychowawcza „Nasz Dom”	3	2
Dom Wsparcia Dla Dzieci i Młodzieży	5	5
Dom Wsparcia Dla Dzieci i Młodzieży Nr 2	0	0
Całodobowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. św. Dominika Savio	5	5
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Amicus”	6	6
Całodobowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego „Przystanek Bardo”	0	0
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Amicus-Ludowa”	0	0
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Amicus-Legionów”	2	2
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Kolorowej 82	1	1
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Połanieckiej 175	2	2
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Or-Ota 9	3	3
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Słoneczna Przysiań”	15	15
Razem	52	51
liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta	13	
liczba umieszczonych dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w trakcie roku 2018	47	
liczba przebywających dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wg stanu na dzień 31.12.2018 r.	141	

Dane dotyczące opłaty rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	Liczba decyzji
ustalenie opłaty	589
odstąpienie od ustalenia opłaty	273
umorzenie opłaty	234
rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności	4
Dochodzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka przebywającego w pieczy	
liczba skierowanych do sądu pozwów o alimenty	49
liczba odrzuconych pozwów przez sąd	0

*Wojewoda Śląski decyzją z dnia 31 grudnia 2018 r. wyraził zgodę na likwidację placówki opiekuńczo-wychowawczej pod nazwą Dom Życia i Nadziei im. bł. E. Bojanowskiego w Częstochowie przy ul. Św. Kazimierza 1. Od 1 stycznia 2019 r. w wyniku rozstrzygniętego konkursu ogłoszonego przez Marszałka Województwa Śląskiego, Placówka będzie funkcjonować jako Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna Dom Życia im. Leonii Nastał.

Usamodzielnianie wychowanków

Tabela nr 3

Usamodzielnianie wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba	
	decyzji	osób
pomoc na usamodzielnienie	35	35
pomoc na kontynuowanie nauki	99	78
pomoc na zagospodarowanie – w tym w formie rzeczowej	29	29
pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pobyt w mieszkaniu chronionym	5	2
ilość osób objętych pracą socjalną i poradnictwem	14	
Usamodzielnianie wychowanków z instytucjonalnej pieczy zastępczej		
pomoc na usamodzielnienie	17	17
pomoc na kontynuowanie nauki	123	69
pomoc na zagospodarowanie – w tym w formie rzeczowej	14	14
pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pobyt w mieszkaniu chronionym	29	8
ilość osób objętych pracą socjalną i poradnictwem	52	

W roku sprawozdawczym MOPS po raz pierwszy realizował rządowy program wsparcia rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego „Dobry start”. Wyplacono 401 świadczeń „dobry start” na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej oraz na osoby usamodzielniane.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Częstochowie realizowano zadania z zakresu wspierania rodziny, w szczególności poprzez analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny. W 50 środowiskach pracownik socjalny zdecydował o konieczności zawnieśkowania o dodatkową formę pomocy rodzinie, tj. o asystenta rodziny. Koordynowano działania mające na celu realizację umów z rodzinami wspierającymi świadczącymi pomoc rodzinom, w których pojawiają się problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Formą wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej była również pomoc w opiece i wychowaniu w placówkach wsparcia dziennego. W 2018 r. na terenie miasta funkcjonowało 25 placówek na zlecenie gminy, które dysponowały 985 miejscami. Wydano 1 decyzję o zezwoleniu na prowadzenie placówki wsparcia dziennego.

Dane dotyczące wspierania rodziny, pomocy w opiece i wychowaniu**Tabela nr 4**

przekazane wnioski o przydzielenie asystenta rodziny Podmiotowi organizującemu pracę z rodziną	50
liczba umów zawartych z rodziną wspierającą	1
placówki wsparcia dziennego w tym w formie: opiekuńczej specjalistycznej	25 18 9
liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego	985
wydane zezwolenia na prowadzenie placówki wsparcia dziennego	1

III. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB UBOGICH, BEZDOMNYCH I ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

W roku sprawozdawczym przyjęto w Rejonowych Zespołach Pomocy Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej 12 137 wniosków o udzielenie pomocy. Wydano 1 404 zaświadczenia oraz przeprowadzono 463 interwencje. Uzyskanie pomocy materialnej uzależnione było od podjęcia współpracy klienta z pracownikiem socjalnym w przewyżczeniu przyczyn własnej trudnej sytuacji bytowej.

Dane dotyczące przyznanych zasiłków stałych**Tabela nr 5**

liczba rodzin	1 522
liczba świadczeń	15 354

Pomoc udzielona w ramach zadań własnych**Tabela nr 6**

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Wydatki [zł]
zasiłek celowy w tym: zasiłek celowy specjalny	10 505 459	1 851 479 103 673
sprawienie pogrzebu	43	130 442
zasiłek okresowy	9 197	2 170 420
zasiłek celowy na zakup żywności lub posiłku Wieloletni Program – Pomoc Państwa w zakresie dożywiania	5 978	791 570

Dane dotyczące wydanych decyzji administracyjnych**Tabela nr 7**

Rodzaj świadczenia	Liczba decyzji
zasiłek celowy	5 818
zasiłek okresowy	4 263
zasiłek stały	2 517
Wieloletni Program Państwa w zakresie dożywiania zasiłki celowe posiłki w szkole posiłki w jadalni paczki żywnościowe	2 830 760 602 776
Inne: paczki czystościowe prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	385 893
odmowne	161

Udzielono pomocy niematerialnej, przede wszystkim osobom starszym i niepełnosprawnym, rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osobom bezrobotnym, osobom z zaburzeniami psychicznymi, osobom uzależnionym od alkoholu oraz ofiarom przemocy. Pomoc niematerialną realizowano w formie rzeczowej. Zapewniono 80 ton opału wraz z zabezpieczeniem transportu, z przeznaczeniem dla 160 osób. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Częstochowie wydano łącznie 1 004 skierowania FEAD, w tym do: PKPS – 459, Banku Żywności – 244, Caritas – 301.

Dane dotyczące udzielonej pomocy niematerialnej

Tabela nr 8

Rodzaj udzielonej pomocy	Liczba
rodziny objęte pomocą w tym	3 513
osoby w tych rodzinach	6 023
wnioski kierowane do sądu w tym:	83
o objęcie nadzorem kuratora/umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej	0
informujące o sytuacji rodzinnej	57
przymusowe leczenie psychiatryczne	7
przymusowe umieszczenie w DPS	19
wnioski kierowane na przymusowe leczenie odwykowe oraz kierowanie na diagnozę i terapię	32
osoby skierowane na leczenie odwykowe	32
rodziny objęte asystentem rodziny	54

Prowadzona w minionym roku praca socjalna miała na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna to obowiązkowe zadanie własne i prowadzono ją przez wszystkich pracowników socjalnych Rejonowych Zespołów Pomocy Społecznej. Ponadto objęto rodziny wsparciem, głębszą diagnostyką, kontraktowaniem, szerszą paletą form wsparcia, rozbudowanym systemem monitorowania i oceny postępów pracy. W celu realizacji zadania oddelegowano pracowników socjalnych do prowadzenia pracy socjalnej, którzy w 2018 r. objęli swym działaniem 138 rodzin.

W minionym roku Gmina Miasto Częstochowa posiadała zabezpieczonych 265 miejsc w schroniskach dla osób bezdomnych oraz 50 miejsc w Ogrzewalni Miejskiej na podstawie umów zawartych z organizacjami pozarządowymi – Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, Fundacją Chrześcijańską „Adullam” i Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy „Agape”. Z zakresu bezdomności realizowanych było 9 zadań. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie współpracował z Centrum Integracji Społecznej przy ul. Legionów 50a i Centrum Integracji Społecznej „FENIKS” przy ul. Legionów 21, kierując osoby bezdomne do uczestnictwa i realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego. Skierowano 89 osób bezdomnych do pracy w ramach zatrudnienia wspieranego.

Praca socjalna prowadzona wobec osób bezdomnych miała na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu tej grupy osób, ich degradacji biologicznej i społecznej oraz dążenie do usamodzielnienia głównie poprzez aktywizację zawodową i integrację osób bezdomnych ze społeczeństwem. W 2018 r. pracą socjalną zostało objętych 747 osób. Podejmowane działania polegały na motywowaniu i kierowaniu osób bezdomnych na leczenie odwykowe, współpracy z innymi instytucjami celem zabezpieczenia potrzeb osoby bezdomnej oraz podejmowaniu działań interwencyjnych, mających na celu monitoring miejsc niemieszkalnych na terenie miasta. Podpisano 459 kontraktów socjalnych, ustalających realizację zadań oraz bieżący monitoring osoby i rodziny. W ramach podpisanego porozumienia o Partnerstwie Lokalnym odbyło się 12 spotkań, podczas których były omawiane wszystkie sprawy związane z pomocą osobom bezdomnym.

W nocy z 24 na 25 stycznia 2018 r., w związku z badaniem liczby osób bezdomnych w województwie śląskim, odbyło się badanie liczby osób bezdomnych przebywających na terenie miasta Częstochowy. Na skutek przeprowadzonego badania ustalono, iż na terenie miasta przebywało 371 osób bezdomnych. Realizacja badania odbyła się przy współudziale organizacji pozarządowych, placówek służby zdrowia, Straży Miejskiej oraz Policji. Przeprowadzenie badania koordynował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

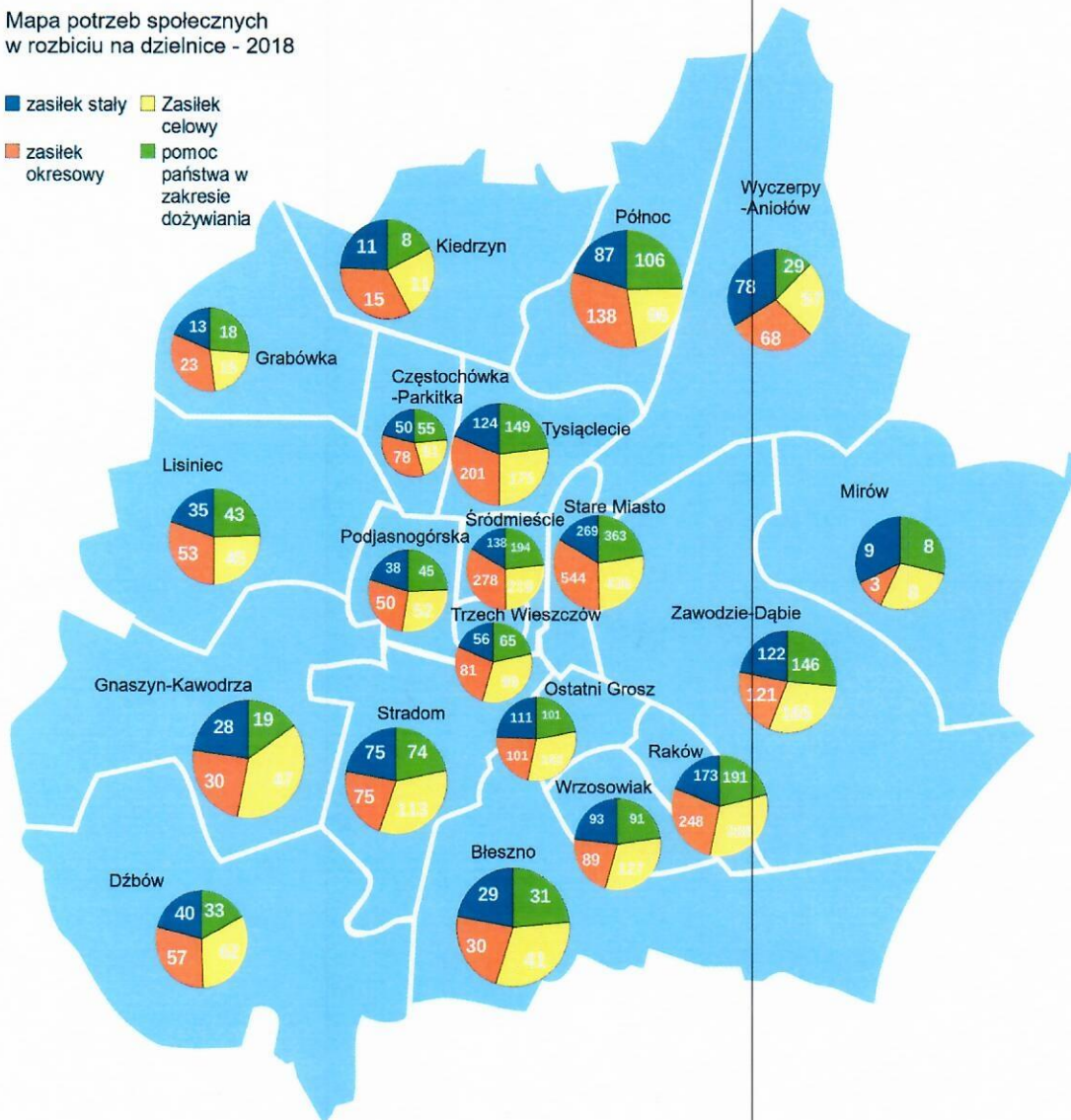
Dane dotyczące pomocy udzielonej osobom bezdomnym

Tabela nr 9

Rodzaj udzielonej pomocy	Liczba		Wydatki [zł]
	osób	decyzji	
udzielenie schronienia	387	968	1 992 525
zasilek celowy, w tym: na odzież i obuwie, pokrycie kosztu wyrobienia dokumentów tożsamości, zasilek na bilety, na realizację bieżących potrzeb	121	205	35 453
zasilek celowy – paczki ze środkami czystości	62	123	2 364
zasilek celowy – realizacja recept	99	220	18 414
sprawienie pogrzebu	11	-	35 622
zasilek okresowy	145	257	130 270
Pomoc państwa w zakresie dożywiania	79	112	27 651
Pomoc państwa w zakresie dożywiania – posiłek w jadłodajni	122	190	-
zasilek stały	229	335	1 280 245
nabycie prawa do świadczeń zdrowotnych przez osoby nieubezpieczone w NFZ	174	231	-

Mapa potrzeb społecznych w rozbiciu na dzielnice - 2018

- zasilek stały
- zasilek celowy
- zasilek okresowy
- pomoc państwa w zakresie dożywiania

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie w ramach powierzonych zadań realizował w 2018 r. program rządowy „Pomoc państwa w zakresie żywienia” na lata 2014-2020. Celem programu było ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. W ramach realizacji programu w 2018 r. udzielono wsparcia 4 397 osobom w łącznej kwocie 2 364 151 zł. Na kwotę tę składa się dotacja celowa z budżetu państwa udzielona przez Wojewodę Śląskiego w wysokości 1 417 351 zł oraz wkład własny gminy w wysokości 946 800 zł.

W ramach ww. programu realizowana była pomoc w postaci posiłków dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. Posiłki dla dzieci i młodzieży świadczone były przy współpracy z placówkami oświatowymi, natomiast posiłki dla dorosłych w jadłodajniach prowadzonych przez Fundację Chrześcijańską „Adullam” i Caritas Archidiecezji Częstochowskiej. Tą formą pomocy w roku sprawozdawczym objęto 1 364 dzieci i młodzieży oraz 470 dorosłych. Łączna kwota wydatkowana na posiłki w placówkach oświatowych wynosi 558 523 zł, natomiast w jadłodajniach dla osób dorosłych 893 344 zł. Ponadto w ramach programu rządowego przyznano pomoc w postaci zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup posiłku lub produktów żywnościowych dla 1 834 osób na kwotę 817 667 zł oraz pomoc rzeczową w postaci paczek i artykułów żywnościowych dla 519 osób w kwocie 94 617 zł.

Koordynowano współpracę z Bankiem Żywności w Częstochowie, Zarządem Miejskim Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Częstochowie i Caritas Archidiecezji Częstochowskiej w zakresie realizowania na terenie miasta Częstochowy Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2018, którego celem było dotarcie z pomocą żywnościową do osób doświadczających najgłębszych form ubóstwa. Realizacja działań z organizacjami partnerskimi przyczyniła się do ograniczenia ubóstwa i zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego mieszkańców Częstochowy. Podprogram 2018 kontynuowany będzie do maja 2019 r. W minionym roku wydano 1 004 skierowania uprawniające do otrzymania artykułów warzywnych i owocowych, skrobiowych, mlecznych, a także cukru, miodu, tłuszczu i dań gotowych, w sieci „punktów odbioru” prowadzonych przez instytucje partnerskie.

**Dane dotyczące Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020
Podprogram 2018**

Tabela nr 10

liczba wydanych skierowań kwalifikujących do udziału w PO PŻ 2014-2020 Podprogram 2018	1 004
w tym do:	
Zarządu Miejskiego Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Częstochowie	459
Caritas Archidiecezji Częstochowskiej	301
Banku Żywności w Częstochowie	244
liczba osób zakwalifikowanych do udziału w PO PŻ 2014-2020 Podprogram 2018	2 136
liczba osób wytypowanych w ramach Podprogramu 2018 do udziału w warsztatach tematycznych mających na celu wzmocnienie umiejętności kulinarnych, przeciwdziałanie marnowaniu żywności, ekonomiczne prowadzenie gospodarstwa domowego, itp.	64

W ramach wsparcia dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo i korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie, umożliwiono 16 dzieciom udział w nieodpłatnym wypoczynku letnim w Gliczarowie Górnym, organizowanym przez Kuratorium Oświaty w Katowicach. Zorganizowano imprezę integracyjną dla dzieci i ich rodzin w Klubie Politechnik, w trakcie której 224 paczki z żywnością i słodyczami trafiły do najmłodszych podopiecznych. Przygotowano także przedstawienie pt. „Niesforne elfy”, w którym wystąpili pracownicy MOPS.

IV. DZIAŁANIA ZAPOBIEGAJĄCE ZJAWISKU PRZEMOCY W RODZINIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie zapewniał obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy. W roku sprawozdawczym do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 414 Niebieskich Karty, natomiast w ramach procedury zakończono 366 Niebieskich Kart. W 2018 r. powołano 367 grup roboczych. Złożono 61 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie oraz 39 wniosków do Sądu Rodzinnego. W trakcie spotkań członków Zespołu

Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy omawiano bieżące sprawy Zespołu oraz ustalano dalsze działania w ramach współpracy na rzecz rodzin dotkniętych przemocą pomiędzy podmiotami, których przedstawiciele stanowią skład Zespołu.

W ramach działań Zespołu Pomocy Specjalistycznej dla Rodzin Zagrożonych Przemocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przeprowadzono z 14 osobami terapię krótkoterminową w nurcie terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach. Podnoszono kwalifikacje pracowników poprzez udział w Studium Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie w Instytucie Zdrowia w Warszawie oraz w szkoleniu Terapii Skoncentrowana na Rozwiązaniach w Centrum PSR w Warszawie.

Uczestniczono w spotkaniach partnerskich w ramach partnerstwa lokalnego „Częstochowa – mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”. W celu podniesienia efektywności pracy z rodzinami doświadczającymi przemocy dokonywano konsultacji z Kuratorskimi Służbami, Policją, Sądem Rodzinnym, oświatą. Przeprowadzono spotkanie z przedstawicielami Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Psychologów „MACIERZ”, w celu wypracowania i ustalenia form współpracy pomiędzy podmiotami. Uczestniczono w konferencji „Przemocy mówimy: NIE” oraz brano udział w licznych debatach, m. in. w debacie „Przemoc, agresja i media – Debata Oxfordzka”, „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”, „Jestem Kobiętą Niepodległą”, „Uzależnienie dzieci i młodzieży przejawem dysfunkcji rodziny”, „Mediacja. Rozmowa, zrozumienie, rozwiązanie”, IV Forum „Dla Rodziny”, „Przemoc to zło, z którym możesz wygrać”. W okresie od 25 listopada 2018 r. do 10 grudnia 2018 r. aktywnie brano udział w kampanii „16 dni przeciwko przemocy ze względu na płeć”, poprzez przeprowadzenie specjalistycznych konsultacji dla mieszkańców Częstochowy.

V. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W CENTRUM POMOCY DZIECKU NIEPEŁNOSPRAWNEMU I JEGO RODZINIE

Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie działa w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie jako ośrodek wsparcia. Celem priorytetowym Centrum była pomoc we wczesnym wykryciu zaburzeń rozwojowych i psychosomatycznych dziecka, zastosowanie stałej wieloprofilowej rewalidacji, a tym samym przystosowanie dziecka z dysfunkcją narządu ruchu do pełnego uczestnictwa w życiu i pełnienia ról społecznych. Z usług poszczególnych działów Centrum skorzystało:

- z Domu Dziennego Pobytu – 29 osób,
- z Ośrodka Rehabilitacji Usprawniającej – 138 osób, w tym 119 z miasta oraz 19 z gmin ościennych,
- z Klubu Dziecka i Rodzica „Słoneczko” – 31 osób,
- z Ośrodka Konsultacji i Poradnictwa – 65 osób.

W 2018 r. wykonano 7 510 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym 4 933 w ramach Ośrodka Rehabilitacji Usprawniającej i 2 577 w ramach Domu Dziennego Pobytu. W Ośrodku Poradnictwa i Konsultacji oraz w Klubie Dziecka i Rodzica udzielono łącznie 623 konsultacji i terapii, w tym:

- 364 logopedycznych,
- 103 pedagogicznych,
- 156 medycznych.

W okresie od stycznia do maja 2018 r. odbyły się coroczne indywidualne spotkania wszystkich specjalistów prowadzących terapię danego dziecka z rodzicem, w celu przekazania programu pracy rewalidacyjnej oraz omówienia zrealizowanych celów terapeutycznych. W celu poszerzenia zakresu działań i podnoszenia ich standardu prowadzono również cykliczne zajęcia przy wykorzystaniu metody Affolter oraz metod poznanych na szkoleniach, m.in. sensoplastyka, nadwrażliwość słuchowa, integracja bilateralna. Podnoszono kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach 88,24% pracowników Centrum.

Dzięki sponsorom otrzymano sprzęt terapeutyczny o wartości 9 140 zł. Zrealizowano we współpracy z Fundacją „Orange” projekt „Integracja zmysłów naszą ścieżką do samodzielności – cykl zajęć integracyjno-rewalidacyjnych dla dzieci z różnorodnymi deficytami rozwojowymi”.

W celu propagowania działalności Centrum w środowisku lokalnym oraz zachęcenia rodziców do konsultowania dzieci u specjalistów, zorganizowano dwa cykle Dni otwartych, którym towarzyszyły konkursy plastyczne. W kwietniu przeprowadzono konkurs dla podopiecznych Centrum pod hasłem: „Moja rehabilitacja – satysfakcja i radość”, natomiast w październiku zorganizowano międzyprzedszkolny konkurs pod hasłem: „Bawmy się razem”.

VI. DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I OSÓB STARSZYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie w roku sprawozdawczym realizował pilotażowy program „Aktywny samorząd”, którego zasadniczym celem było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W ramach programu wpłynęły 183 wnioski osób niepełnosprawnych na kwotę 590 380 zł, w tym:

- na zadania realizowane w ramach Modułu I dotyczącego likwidacji barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową – 75 wniosków na kwotę 347 942 zł,
- na zadania Modułu II, dotyczącego pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – 108 wniosków na kwotę 242 437 zł.

W ramach Modułu I zawarto 71 umów przyznających dofinansowanie na kwotę 337 555 zł, w tym:

- na pomoc w dostosowaniu samochodu do potrzeb wynikających z niepełnosprawności – 4 umowy na kwotę 26 105 zł,
- na pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B1 – 3 umowy na kwotę 3 614 zł,
- na pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – 35 umów na kwotę 232 323 zł,
- na dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu i oprogramowania – 12 umów na kwotę 24 000 zł,
- na pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – 11 umów na kwotę 23 843 zł,
- na pomoc w zakupie protezy, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne – 1 umowę na kwotę 19 170 zł,
- na pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – 5 umów na kwotę 8 500 zł,

W ramach realizacji Modułu II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – zawarto 107 umów na kwotę 223 278 zł. Do 31 grudnia 2018 r. wydatkowano 467 586 zł. Całkowite rozliczenie umów zawartych w ramach programu, nastąpi do dnia 30 sierpnia 2019 r. Limit środków finansowych przeznaczonych na realizację programu „Aktywny samorząd” w roku 2018 wynosił 565 513 zł. W porównaniu z rokiem 2017, był wyższy o 13,28%, tj. o 75 073 zł. Zgodnie z wytycznymi PFRON na rok 2018, nie wszystkie zadania przewidziane programem były realizowane.

W ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przyznano dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Limit środków przekazanych przez PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej wynosił w 2018 r. 2 975 362 zł. W porównaniu do roku 2017, wysokość otrzymanych z Funduszu środków, przeznaczonych na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnością była niższa o 1,72%, tj. 52 128 zł.

Dofinansowanie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Tabela nr 11

Rodzaj pomocy	Liczba przyjętych wniosków ogółem	Liczba osób objętych dofinansowaniem	Kwota wypłaconego dofinansowania [zł]
dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	3 703	2 912	1 067 751
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób niepełnosprawnych	35	31	9 393
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek nie posiadających osobowości prawnej, działających na rzecz osób niepełnosprawnych	1	1 stowarzyszenie	3 070
dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	1 191	414 uczestników + 235 opiekunów	740 000
dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych	92	29	490 219

dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	47	2	1 713
dofinansowanie likwidacji barier technicznych	93	87	88 067
dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	43	1 550 osób (35 umów)	77 186
dofinansowanie kosztów działalności warsztatu terapii zajęciowej	ilość miejsc 30	30	497 880

W dniu 12 października 2018 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Częstochowie utworzono bezpłatną wypożyczalnię sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego dla mieszkańców Miasta Częstochowy. Celem działalności wypożyczalni jest ograniczanie skutków niepełnosprawności oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób, które utraciły sprawność organizmu. W okresie od 15 października 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. wpłynęło 6 wniosków o wypożyczenie sprzętu. Wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. Zawarto 4 umowy dotyczące wypożyczenia na okres od 1 do 6 miesięcy następującego rodzaju sprzętu: 1 łóżko ortopedyczne sterowane pilotem, 1 wózek inwalidzki, 1 balkonik czterokołowy oraz 4 sztuki kul inwalidzkich. Do zawarcia dwóch umów nie doszło ze względu na rezygnację złożoną przez Wnioskodawców przed podpisaniem umowy.

W roku sprawozdawczym wydano 1 086 decyzji administracyjnych, na podstawie których przyznano pomoc w formie pobytu i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ośrodkach wsparcia dla 456 osób. W listopadzie 2018 r. został utworzony ośrodek wsparcia z 15 miejscami całodobowego okresowego pobytu dla mieszkańców miasta Częstochowy. Działania placówki skierowano przede wszystkim do osób starszych, z niepełnosprawnością, po zakończonym leczeniu szpitalnym, oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej. Przedmiotowe zadanie zostało przekazane w ramach konkursu do realizacji Fundacji Chrześcijańskiej „Adullam”. Ośrodek ten zapewniał trzy posiłki, pomoc opiekunów, wsparcie pielęgniarki, opiekę lekarską. Podopieczni placówki mieli zapewnione wieloosobowe pokoje z łazienkami oraz możliwość udziału w zajęciach prowadzonych przez Fundację.

Kierowanie do ośrodków wsparcia

Tabela nr 12

Nazwa placówki	Liczba decyzji	Liczba osób objętych pomocą
Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie, ul. Jasnogórska 36	359	148
Dom Dziennego Pobytu dla Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, ul. Focha 71a	139	45
Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Staszica 10	67	31
Dzienny Dom „Senior+”, ul. Rapackiego 3/5	69	31
Dzienny Dom „Senior+”, ul. Marysia 93	65	29
Dom Samotnej Matki i Dziecka, ul. Staszica 5	115	47
Ośrodek wsparcia z miejscami całodobowego okresowego pobytu dla mieszkańców miasta Częstochowy (liczba osób objętych usługą – 15), ul. Krakowska 34	14	10
Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Lakowa 101	118	40
Całodobowy Ośrodek Wsparcia, ul. Focha 71a	19	9

Pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych realizowana była w Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie MOPS oraz w Centrum Rehabilitacji dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi. Ogółem wydano 422 decyzje dla 187 osób. Ponadto wydano decyzje administracyjne na pobyt w mieszkaniach chronionych przeznaczonych dla 9 osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2018 r. wydano 1 914 decyzji przyznających pomoc w formie usług opiekuńczych dla 795 podopiecznych oraz 63 decyzje dla 21 podopiecznych objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zadania z zakresu pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi były realizowane przez Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Dane dotyczące usług opiekuńczych**Tabela nr 13**

Rodzaj usług	Liczba osób
usługi opiekuńcze	795
w tym:	
osoby samotne	200
osoby samotnie gospodarujące	515
osoby zamieszkałe z rodziną	80
specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	21
w tym:	
osoby samotne	17
osoby zamieszkałe z rodziną	4

Osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności oraz osobom niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu udzielano pomocy w postaci skierowania i umieszczenia w domu pomocy społecznej. Umieszczono 95 osób z terenu miasta Częstochowy w domach pomocy społecznej. 48 osób zostało umieszczonych w domach pomocy społecznej położonych na terenie miasta Częstochowy, natomiast 47 osób w domach pomocy społecznej poza terenem naszego miasta, m.in. w Lublińcu, Końskich, Drużykowej, Woli Czaryskiej, Turowie, Blachowni, Drzewicy, Kutnie, Kleszczowie, Wilkowicach, Sandomierzu, Brześciu Kujawskim, Herbach, Niemojowicach, Osieku oraz Radomsku. W minionym roku realizując powyższe zadanie wydano 1 089 decyzji administracyjnych.

Dane dotyczące umieszczania w domach pomocy społecznej w Częstochowie**Tabela nr 14**

Nazwa domu	Liczba miejsc	Liczba umieszczonych osób
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenie Sióstr Wincenta a' Paulo w Częstochowie dla osób w podeszłym wieku, ul. Wieluńska 1	135	30
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługującym Ubogim w Częstochowie dla niepełnosprawnych intelektualnie kobiet, ul. Wesola 14	85	3
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenie Braci Albertynów w Częstochowie dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn, ul. św. Jadwigi 84/86	82	4
Dom Pomocy Społecznej w Częstochowie dla osób przewlekle psychicznie chorych, ul. Kontkiewicza 2	192	11

Dane dotyczące domów pomocy społecznej**Tabela nr 15**

Rodzaj decyzji	Liczba wydanych decyzji
umieszczenie w domu pomocy społecznej	70
skierowanie do domu pomocy społecznej	151
odmowa skierowania do domu pomocy społecznej	7
wygaszenie decyzji	28
umorzenie postępowania	67
zmiana odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej	410
zmiana skierowania do domu pomocy społecznej	22
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	146
zwolnienie z odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej	18
odstąpienie od żądania zwrotu	3
ustalenie wysokości zwrotu wniesionej opłaty zastępczej za pobyt w domu pomocy społecznej	25
uchylenie skierowania	19
naliczenie odpłatności na rzecz osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej	58

uchylenie umieszczenia	11
postanowienia	3
uchylenie odpłatności	31
zmiana odpłatności na rzecz osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej	13
rozłożenie na raty	2
odmowa zwolnienia z ponoszenia odpłatności	5

W roku sprawozdawczym kontynuowano realizację poszerzonego zakresu form wsparcia na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych w ramach Projektu socjalnego „Czyste mieszkanie”, w którym prowadzone były nieszablone działania polegające na wykorzystaniu potencjału i chęci osób wykluczonych społecznie. Uczestnik Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie przy ul. Legionów 50A, wykonał prace porządkowe w 5 skrajnie zaniedbanych mieszkaniach zajmowanych przez osoby objęte wsparciem MOPS. W okresie od 1 maja do 30 czerwca zrealizowano we współpracy z Zakładem Pracy Socjalnej Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie dwa pilotażowe projekty socjalne, skierowane do seniorów 60+:

- „Senior – młody, w ramach którego para senior i student budowała wzajemne relacje poprzez wspólne spędzanie czasu i wykonywanie czynności, które obu pokoleniom sprawiały taką samą przyjemność, m.in. wspólne spacerowanie, udział w miejskich imprezach plenerowych i wydarzeniach kulturalnych, wspólne ćwiczenia w parach na „Siłowni pod chmurką”,
- „Podano do stołu”, w ramach którego para senior – student raz w tygodniu miała możliwość udać się na wspólny obiad do jednej z trzech restauracji biorących udział w projekcie, tj. „A nóż widelec”, „Gospoda Rybna” i „Setka Bistro”. Wspólny posiłek był zachętą dla seniorów do wyjścia z domu, zadbania o swój wygląd zewnętrzny, a także był okazją do rozmowy i miłego spędzenia czasu z przedstawicielami młodego pokolenia.

Celem powyższych projektów, oprócz aktywizacji osób w wieku senioralnym i nawiązaniu relacji międzypokoleniowych, było umożliwienie 8 studentom kierunku praca socjalna sprawdzenia umiejętności i kompetencji w obszarze pracy socjalnej z osobami starszymi, niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej.

W ramach pozastatutowych działań realizowanych na rzecz seniorów, w 2018 r. odbyła się XI edycja Akcji „Kawiarenka dla Seniora”, skierowana do osób w wieku 60+, które bez względu na wysokość posiadanego dochodu mogły otrzymać karnet na kawę lub herbatę za 1 zł. Podstawowym założeniem akcji było aktywizowanie seniorów oraz umożliwienie tej grupie osób pełniejszego udziału w życiu społecznym miasta. Nawiązano współpracę z 17 częstochowskimi restauracjami i kawiarniami, do których wydano 4 040 kuponów uprawniających seniorów do zakupu kawy lub herbaty za symboliczną złotówkę.

VII. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRACY ŚRODOWISKOWEJ

W ramach pracy środowiskowej intensyfikowano działania z zakresu aktywizacji osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie. Kontynuowano współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Częstochowie w zakresie aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych, w ramach której w okresie od 1 maja do 30 sierpnia zorganizowano prace społecznie dla osób korzystających ze wsparcia MOPS. Po raz pierwszy osoby bezrobotne wykonywały prace domowe o charakterze pomocniczym w rodzinach opiekujących się osobami z niepełnosprawnością o znacznym stopniu.

Dane dotyczące prac społecznie użytecznych

Tabela nr 16

liczba osób skierowanych przez PUP do udziału w pracach społecznie użytecznych w okresie od maja do sierpnia 2018 r.	19
liczba osób wykonujących prace społecznie użyteczne w tym	13
osoby wykonujące prace na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych w ramach realizacji programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”	3
liczba rodzin, u których wykonywane były prace społecznie użyteczne – prace na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych w ramach realizacji programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”	3
liczba podmiotów, w których wykonywane były prace społecznie użyteczne	7

liczba godzin prac społecznie użytecznych wykonanych na rzecz jednostek gminnych i organizacji pozarządowych oraz opiekunów osób niepełnosprawnych w ramach realizacji programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”	1 169
---	-------

W roku sprawozdawczym kontynuowano współpracę z podmiotami ekonomii społecznej działającymi na terenie miasta Częstochowy, tj. Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji „FENIKS” i Centrum Integracji Społecznej ul. Legionów 50A. Od lutego 2018 r. podjęto współpracę z nowo powstałym Centrum Integracji Społecznej przy Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej”. Kierowano osoby korzystające z pomocy społecznej oraz inne osoby z obszaru wykluczenia społecznego do uczestnictwa w zajęciach z reintegracji społecznej i zawodowej. Opłacano składkę zdrowotną za uczestników, którzy realizowali indywidualne programy zatrudnienia socjalnego. Na ten cel wydatkowano kwotę 150 465 zł.

Dane dotyczące Centrów Integracji Społecznej

Tabela nr 17

Nazwa	Liczba wydanych skierowań	Liczba wydanych kwalifikacji
Centrum Integracji Społecznej przy ul. Legionów 50A	231	152
Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji „FENIKS” ul. Legionów 21	187	111
Centrum Integracji Społecznej przy Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej” przy ul. Limanowskiego 45	30	13
Razem	448	276

Tworzono warunki do wykonywania przez skazanych kary ograniczenia wolności w formie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne oraz pracy społecznie użytecznej. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Częstochowie utworzono 4 stanowiska pracy. Do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne skierowano 30 ukaranych, z czego 18 ukaranych wykonywało prace. Pozytywnie zakończyło wykonywanie kary 8 ukaranych.

VIII. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POMOCY MATERIALNEJ O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW

Pomoc materialną dla uczniów w postaci stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego realizowano ze środków pochodzących z dotacji Wojewody Śląskiego (80% całkowitego kosztu zadania) i wkładu własnego gminy (20% całkowitego kosztu zadania). W minionym roku Gmina Częstochowa otrzymała dotację celową w kwocie 953 980 zł. Przyznano 758 stypendiów szkolnych, na które wydatkowano kwotę 874 639 zł. Na wypłatę zasiłków szkolnych dla 19 uczniów wykorzystano kwotę 9 890 zł. Nie udzielono pomocy materialnej dla 243 uczniów w postaci stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego z powodu niespełnienia kryteriów określonych w ustawie o systemie oświaty.

IX. WYPŁACANIE WYNAGRODZENIA ZA SPRAWOWANIE OPIEKI

Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie realizując zadanie wynikające z ustawy o pomocy społecznej wypłacał przyznane przez sąd wynagrodzenia za sprawowanie opieki dla ustanowionych opiekunów prawnych.

W 2018 r. wydatkowano kwotę 127 938 zł. Środki te przeznaczone były na wypłatę wynagrodzenia dla 32 opiekunów sprawujących opiekę i koszty obsługi zadania. Z tego tytułu wypłacono łącznie 445 świadczeń.

X. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓLFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ

„Komplementarni w działaniu”

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Częstochowie od marca 2018 r. realizowano projekt „Komplementarni w działaniu”. Głównym celem projektu była zmiana organizacji pracy Ośrodka poprzez poprawę rozwiązań organizacyjnych prowadzących do oddzielenia zadań administracyjnych od pracy socjalnej oraz świadczenia usług socjalnych, czego efektem będzie lepsze wykorzystanie posiadanych zasobów w skutecznej i komplementarnej pracy na rzecz osób i grup wymagających włączenia społecznego i wsparcia.

Realizacja projektu i osiągnięcie celu głównego ma wpłynąć na osiągnięcie celu szczegółowego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) poprzez:

- zmianę organizacji pracy Ośrodka, włączając również zmiany w strukturze organizacyjnej,
- pełnienie przez Ośrodek roli organizatora i koordynatora systemu wsparcia społecznego dla określonych grup docelowych, wymagających pomocy w rozwiązywaniu problemów, których nie są w stanie samodzielnie pokonać oraz usprawnienie dostępu do usług socjalnych dla klientów pomocy społecznej i osób wymagających włączenia społecznego, które powinny skrzętnie z indywidualnie dopasowanego i komplementarnego wsparcia instytucji pomocy społecznej, poprzez identyfikację pakietów usług socjalnych dla grup problemowych.

Wykonanie budżetu w 2018 r. wyniosło 299 288 zł. Sposób realizacji projektu podzielony został na 3 zadania, natomiast każdemu z nich zostały przypisane określone wskaźniki. Zadanie nr 1 stanowiło przygotowanie zmian organizacyjnych. W ramach niniejszego zadania w miesiącu kwietniu przeprowadzono szkolenie dla 180 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie, celem którego było przygotowanie do wdrożenia usprawnień organizacyjnych w jednostce. W czerwcu eksperci wyłonieni w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, rozpoczęli prace nad opracowaniem propozycji nowego Regulaminu Organizacyjnego MOPS oraz zakresów czynności dla pracowników socjalnych nowo tworzonych zespołów: Zespołu ds. Świadczeń, Zespołu ds. Usług, Zespołu ds. Pracy Socjalnej oraz Stanowisk Pierwszego Kontakt. Ponadto przygotowane zostały ekspertyzy dotyczące: sposobów koordynacji i nadzoru nad realizacją usług socjalnych w mieście Częstochowa, rozwiązań organizacyjnych usprawniających pracę pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie, a także rozszerzenia warsztatu pracy pracownika socjalnego w modelu oddzielenia pracy socjalnej od usług oraz świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną w jednostkach OPS. W sierpniu 2018 r. przeprowadzono diagnozę kompetencji 120 pracowników, w celu właściwego doboru do nowo tworzonych zespołów. Celem badania było dopasowanie pracowników do stanowisk w zespołach wyodrębnionych w nowej strukturze organizacyjnej. W listopadzie i grudniu odbyły się dwudniowe warsztaty wyjazdowe na terenie Beskidu Śląskiego dla 135 pracowników, z zakresu nowego sposobu wykonywania zadań związanych z rozdzieleniem pracy socjalnej od świadczeń oraz usług socjalnych w oparciu o wypracowane ekspertyzy i projekty aktów prawnych.

Zadanie nr 2 polegało na wdrożeniu wypracowanych rozwiązań. Przygotowano pomieszczenia do nowej organizacji pracy dla nowo tworzonych zespołów i stanowisk. W ramach zadania zakupiono sprzęt komputerowy i multimedialny (14 komputerów przenośnych – laptopów, 8 urządzeń drukujących, 8 niszczarek) oraz 10 aparatów telefonicznych (komórkowych) dla pracowników Zespołów ds. Pracy Socjalnej. Dokonano oceny zgodności etapów wprowadzanych w Ośrodku zmian organizacyjnych z modelem oddzielenia pracy socjalnej od świadczeń, poprzez identyfikację ewentualnych problemów i zagrożeń pracowników związanych z nową organizacją (m.in. obciążenie pracą na nowych stanowiskach, poziom współpracy pomiędzy pracownikami, na różnych stanowiskach).

Zadanie nr 3 dotyczyło wsparcia pracowników socjalnych. 18 pracowników uczestniczyło w grudniu 2018 r. w wizycie studyjnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jaworznie. Celem wizyty była wymiana doświadczenia w zakresie wdrożenia usprawnień organizacyjnych. W trakcie wizyty zaprezentowano rozwiązania modelowe oraz sposoby ich wprowadzenia w ramach realizowanego projektu „Nowe standardy pracy – wdrożenie usprawnień organizacyjnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jaworznie”. Omówiono kształt nowej organizacji pracy oraz wynikające z tego korzyści dla klientów i pracowników MOPS, a także trudności z jakimi zmagano się w kolejnych etapach wdrożenia.

„Wsparcie rodziny – Jasne, że tak”

W roku sprawozdawczym realizowano również projekt „Wsparcie rodziny – Jasne, że tak”. Głównym celem projektu było podniesienie dostępności i jakości usług wsparcia rodziny na terenie Gminy Miasta Częstochowy w okresie realizacji projektu poprzez utworzenie Poradni dla rodziny oraz Punktu interwencji kryzysowej dla dzieci, które udzielały wsparcia przynajmniej 185 mieszkańcom. Działania prowadziły do zwiększenia oferty w zakresie usług wsparcia rodziny, jako działań prewencyjnych, ograniczających umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej oraz doskonalenia osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą. Grupę docelową stanowiły zarówno podmioty korzystające ze wsparcia, tj. Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „DLA RODZINY” oraz Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej, a także osoby bezpośrednio korzystające z usług ww. podmiotów. Działania skierowane były m.in. do osób: niepełnoletnich doświadczających przemocy w rodzinie, zaniedbania, sytuacji kryzysowej, pozostawionych bez opieki, narażonych na niebezpieczeństwo, potrzebujących krótkoterminowej pomocy i wsparcia do czasu rozwiązania sytuacji kryzysowej, a także kandydatów na rodziny zastępcze, rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka. Po stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej budżet projektu w 2018 r. wyniósł 9 522 zł. Realizację projektu w ramach przyznanej dotacji wydłużono o dodatkowe 5 miesięcy, zatem projekt realizowano w okresie od 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2018 r.

W ramach projektu podejmowano działania wspierające i rozwijające asystenturę rodzinną i inne formy pracy z rodziną. Zatrudniano 5 asystentów rodziny o profilu podstawowym, 3 asystentów rodziny specjalistów, 3 opiekunów-trenerów, animatora wsparcia i superwizora do podniesienia jakości pracy specjalistów. Kontynuowano działalność Poradni dla rodziny, w której można było skorzystać z usług: psychologa, psychologa dziecięcego, psychiatry dziecięcego, pedagoga, terapeuty rodzinnego, logopedy, rehabilitanta, seksuologa, mediatora i dietetyka. Kontynuowano także działalność Punktu Interwencji Kryzysowej dla dzieci PIKuś. Jego uczestnicy otrzymywali specjalistyczną pomoc i wsparcie. W koniecznych przypadkach przebywali w hostelu pod opieką pedagoga. Dzieci mogły skorzystać z pomocy socjalnej, tj. wyżywienia i odzieży.

„Akcja - Aktywizacja”

W lipcu 2018 r. rozpoczęto realizację projektu „Akcja – Aktywizacja”, którego celem była aktywizacja oraz reintegracja zawodowa i społeczna 82 uczestników CIS z terenów miejskich i wiejskich, zarówno z Gminy Miasta Częstochowa, jak i Gminy/Powiatu Kłobucka. Celem projektu było także zwiększenie potencjału Centrum Integracji Społecznej „Podaj Dalej” poprzez utworzenie i wyposażenie czterech warsztatów: remontowo-budowlanego, poligrafii, aranżacji wnętrz i administracji.

Zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie było zatrudnienie pracownika socjalnego, który w ramach powierzonych zadań, współpracował z osobami/rodzinami ubiegającymi się o wydanie skierowań do Centrum Integracji Społecznej prowadzonego przez Stowarzyszenie Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej”. Pracownik ten przeprowadzał wywiady i dokonywał analizy sytuacji rodziny, zawierał kontrakty socjalne, przygotowywał niezbędną dokumentację do wydania skierowań. Ponadto motywował osoby do podejmowania działań mających na celu poprawę sytuacji materialno-bytowej i zapobiegających wykluczeniu społecznemu. Udzielał informacji dotyczących uczestnictwa w zajęciach CIS oraz uświadamiał osoby/rodziny o możliwościach, korzyściach wynikających z uczestnictwa w zajęciach. Wspierał osoby/rodziny w podjętej decyzji i pozostawał w kontakcie z osobami ubiegającymi się o wydanie skierowania do zajęć w CIS. Budżet projektu w 2018 r. wyniósł 7 421 zł.

„Częstochowa silna dzielnicami”

Od 1 października 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie rozpoczął realizację części projektu „Częstochowa silna dzielnicami”. Głównym celem projektu był wzrost aktywności społecznej i zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenach zdegradowanych i peryferyjnych miasta Częstochowy. W ramach zadania nr 1 MOPS miał utworzyć 7 Dzielnicowych Ośrodków Społeczności Lokalnej w dzielnicach: Podjasnogórska, Ostatni Grosz, Bleszno, Dźbów, Grabówka, Północ i Lisiniec. Zatrudniono 7 animatorów lokalnych oraz zawarto 4 porozumienia w sprawie korzystania z lokali, gdzie docelowo będą funkcjonować DOSL Ostatni Grosz, Podjasnogórska, Północ i Dźbów. W związku z deficytem lokalowym na terenie Gminy Miasta Częstochowy, na terenie dzielnic Grabówka, Lisiniec i Bleszno działania prowadzono przez animatorów w terenie lub w salach użyczonych przez szkoły i przedszkola znajdujące się na tym obszarze.

W listopadzie i grudniu animatorzy lokalni zorganizowali kilkanaście spotkań z mieszkańcami, w trakcie których zaprezentowali ofertę DOSL, a także prowadzili dyskusje dotyczące potrzeb i oczekiwań mieszkańców dzielnicy względem działalności DOSL. Celem powziętych działań było odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu, rozwój postaw prospołecznych i proaktywnych, zagospodarowanie czasu osób z różnych kategorii, prowadzenie szeroko pojętej edukacji publicznej w zakresie równych praw osób z niepełnosprawnością, bezdomnych oraz pieczy zastępczej, organizowanie współpracy partnerskiej, inicjowanie ruchów obywatelskich, wspieranie grup nieformalnych. Zatrudnieni animatorzy opracowali mapy zasobów. W ramach oferty DOSL prowadzonych przez MOPS przewiduje się m.in. indywidualny dobór form wsparcia, zagospodarowanie czasu osób z różnych kategorii wiekowych, integrację osób z niepełnosprawnością i ich rodzin, organizację imprez o charakterze integracyjnym, uczestnictwo w warsztatach z zakresu gospodarowania własnymi środkami finansowymi, zajęcia z trenerem umiejętności psychospołecznych, inicjowanie ruchów obywatelskich, włączanie mieszkańców w życie dzielnicy.

W ramach zadania nr 2 zakupiono wyposażenie dla wszystkich 13 DOSL utworzonych na terenie dzielnic Miasta Częstochowy, tj. urządzenia wielofunkcyjne, komputery przenośne typu laptop, urządzenia multimedialne, czajniki, meble biurowe. Wykonanie budżetu w roku sprawozdawczym wyniosło 232 956 zł.

„KOOPERACJE 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”

W kwietniu 2018 r. rozpoczęto realizację projektu „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”, którego celem było zwiększenie kooperacji oraz poprawa współpracy pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych, m.in. pomocy społecznej, edukacji, zdrowia, sądownictwa i policji. Model kooperacji uwzględniał całościowe, międzysektorowe wsparcie na poziomie gminy i powiatu, mające na celu włączenie społeczne osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

W lipcu 2018 r. zostało podpisane porozumienie o współpracy między Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Województwa Śląskiego a Gminą Miasto Częstochowa reprezentowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie, dotyczące zakresu współpracy przy realizacji projektu. W MOPS wytypowano pracowników socjalnych, którzy od sierpnia 2018 r. uczestniczyli każdego miesiąca w spotkaniach coachingowych, celem których było wsparcie merytoryczne, poprzez umożliwienie rozwoju personalnego i zawodowego, a także pomoc i wzmocnienie pracowników socjalnych w zakresie pracy z konkretnymi osobami/rodzinami, biorącymi udział w kolejnych etapach realizacji projektu. W październiku przedstawiciele kadry zarządzającej oraz pracownicy MOPS wzięli udział w szkoleniach międzysektorowych pn. „Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych”, których celem było przybliżenie idei partnerstwa różnych podmiotów działających na terenie gminy oraz wskazanie dobrych praktyk w tym zakresie. W roku sprawozdawczym powstała koncepcja i struktura Modelu. Planowane jest stworzenie Partnerskich Zespołów Kooperacyjnych złożonych z przedstawicieli instytucji pomocy i integracji społecznej oraz podmiotów innych polityk sektorowych.

„Zi@pmy się w sieci - przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Mieście Częstochowa”

W ramach podpisanej umowy z Instytucją Finansującą Projekt „Zi@pmy się w sieci - przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Mieście Częstochowa”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w imieniu Gminy Miasta Częstochowy zapewniał zachowanie trwałości projektu poprzez zapewnienie użytkownikom sprzętu komputerowego usług serwisowania oraz dostępu do internetu. Głównym celem projektu było likwidowanie barier i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu społeczności lokalnej w Mieście Częstochowa. Zwiększono stopień wykorzystania Internetu wśród osób z rodzin zastępczych oraz dzieci i młodzieży uczącej się, będącej w trudnej sytuacji materialnej i społecznej. Uczestnikami projektu było 130 gospodarstw mieszkalnych z terenu Miasta Częstochowy.

XI. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ, WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2019 ROK

1. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej:
 - zwiększenie ilości miejsc w Ośrodku wsparcia z miejscami całodobowego okresowego pobytu przy ul. Krakowskiej 34,
 - rozszerzenie zakresu działania Częstochowskiego Centrum dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi o zapewnienie opieki dziennej dla grupy 10 dorosłych osób ze znaczną niepełnosprawnością intelektualną oraz ruchową,
 - zwiększenie środków finansowych na realizację usług opiekuńczych w związku ze stale wzrastającym zapotrzebowaniem na tą formę pomocy,
 - zabezpieczenie miejsc dla osób somatycznie chorych i starszych,
 - zabezpieczenie możliwości powstania i działalności na terenie Miasta Częstochowy kolejnego warsztatu terapii zajęciowej,
 - współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz placówkami edukacyjnymi w celu promowania i rozwoju pomocy dla osób niepełnosprawnych w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, a także pomocy w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez dofinansowanie kosztów opieki dla osoby zależnej,
 - remont i adaptacja budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 dla potrzeb Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie,
 - uruchomienie grupy dla osób powyżej 18 roku życia w ramach Domu Dziennego Pobytu Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie oraz polepszenie warunków prowadzenia rehabilitacji poprzez zwiększenie ilości sal terapeutycznych,
 - zapewnienie miejsc w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi,
 - tworzenie mieszkań chronionych dla osób pozostających w kryzysie bezdomności.
2. Potrzeby w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej:
 - utworzenie kolejnej rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, w celu możliwości zabezpieczenia dzieci do 10 roku życia w nagłych sytuacjach interwencyjnych,
 - kontynuowanie działań zmierzających do rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej, w szczególności poprzez utworzenie kolejnego rodzinnego domu dziecka,
 - poszukiwanie i ustanawianie rodzin wspierających jako formy wsparcia skierowanego dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
 - stworzenie zaplecza mieszkań dla potrzeb prowadzenia rodziny zastępczej zawodowej,
 - dynamizacja świadczonego wsparcia, w szczególności wychowankom pieczy zastępczej, w celu ich optymalnego przygotowania do usamodzielnienia, np. wdrażanie w dorosłość w mieszkaniach chronionych – treningowych,
 - zapewnienie dostępu do superwizji dla specjalistów,
 - wzmacnianie kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych, superwizja dla rodziców zastępczych,
 - poszukiwanie dodatkowych możliwości finansowych, w celu podniesienia poziomu świadczonych ofert dla rodzin, w tym ponowne uruchomienie Poradni „DLA RODZINY”,
 - poszukiwanie i wdrażanie nowych modeli pracy z rodziną, w celu wzmocnienia powrotów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodzin naturalnych, zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny,
 - propagowanie idei wolontariatu, organizowanie wolontariuszy w rodzinnych formach pieczy,
 - zatrudnienie w Zespole ds. Kontroli psychologa oraz osoby do sprawowania czynności kontrolnych z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

**Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Częstochowie**

Małgorzata Matuszyk